

blive fulgt, men dette retfærdiggjør aldeles ikke de Betragtninger, han tidligere anstillede om, at der var et uforholdsmæssigt stort Antal Befalingsmænd i Forhold til de Menige.

Tscherning: Jeg beder om Forladelse; det har jeg aldeles ikke gjort.

Formanden: Da Endringsforslaget er taget tilbage, maa jeg bede de Herrer Medlemmer, der have begjært Ordet, nu at indskrænke Discussionen til de enkelte Paragrapher, som foreligger, ligesom jeg ogsaa maa ønske, at de Incidentsspørgsmaal, som ere bragte ind med Hensyn til den fremtidige Organisation, til Langvarigheden af den mulige fremtidige Tjeneste og til Beføstningen derved, maa holdes ude af Forhandlingerne.

Rigsdagsmanden for Ringkjøbing Amts Sie Bølgkreds har Ordet.

Sonderby: Ja, jeg skal ikke opholde mig ved Endringsforslaget, som jeg heller ikke ønskede skulde blive vedtaget; hvad jeg agter at sige, angaaer kun Sagen i dens Almindelighed med Hensyn til Børnepligten, men jeg skal fatte mig ganske kort. Det er blevet ytret, at en Liniesoldat ikke er indøvet, før han har tjent i 16 Maaneder; paa den Maade kan jeg sige, at jeg aldrig har været Soldat, thi jeg har kun lært i 12 Uger. Jeg maa nu sige, at jeg heller ikke troer, en Soldat er indøvet til Felttsoldat, ved at ligge enten i 4, 8 eller 16 Maaneder; thi jeg troer, at hans virkelige Uddannelse til Soldat først kommer, naar han er indøvet i Felten. Jeg vil meget henstille til de Herrer, som troe, at Soldaten skal indøves i Garnisonen, om de troe, at kunne bibringe ham den rigtige Dannelse for Feltlivet ved at lade ham ligge enten i Kjøbenhavn, paa Markerne eller i Byerne; jeg er idetmindste ikke af den Mening. Det er blevet udtalt af det ærede Mindretal, at en lille indøvet Armeé var bedre end en stor uøvet; deri giver jeg det fuldkommen Ret, men jeg troer, at en stor indøvet Armeé er bedre end en lille. Der har været talt om, at det vilde være vanskeligt for Krigsbestyrelsen at faae Befalingsmænd for en stor Armeé i paakommende Tilfælde; men jeg troer, at der i denne Henseende i Altsyn er henviist til meget gode Midler. Jeg finder rigtignok ogsaa en

Mangel ved den første Paragraph i Lovudkastet, naar der nemlig staaer, at de, der ikke ere anvendte, inden Rekrutterne for 1857 ere vaabenøvede, blive at behandle overeensstemmende med Børnepligtslovens § 24. Nu synes jeg, at det ærede Mindretal kunde have sølt sig tilfredsstillet, medens jeg hellere ønskede denne Sætning borte af Loven, thi saa overgaae de jo til Forstærkningen, som de ogsaa ere indøvede; men derved kommer, i Tilfælde af Krig, virkelig den yngre Soldat, som nu staaer i Forstærkningen, og som dog er øvet, til at gaae fra fremfor den Soldat, som har ligget i Garnison i 16 Maaneder og er 29 Aar. Vi maae dog husse paa, at der er mange af dem, der staae i Linien, som ere Familiefædre og Familieforsørgere; thi vi maae vel lægge Mærke til, at vi ved at lade dem staae i Linien, ikke forhindre dem derfra; medens der saaledes er unge Mennesker paa 24 Aar, som overføres til Forstærkningen, er der Mennesker paa 29½ Aar, som staae i Linien eller høre til den staaende Hær; og jeg kan ikke forstaae Andet, end at de ældre Menige, som staae i Linien, komme til at lide ved, at en stor Deel af dem, som have faaet højere Nummer, komme til at gaae frie i Tilfælde af Krig, og jeg troer rigtignok, at den første Hovedsag for Soldaten i en Krig er, at han har Mod og Kraft og staaer i sin Manddoms kraftige Alder, som Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Bølgkreds (Tscherning) sagde ved første Behandling, og det findes vistnok ogsaa i en Alder af 25—26 Aar. Jeg troer, at alt Andet læres i en kort Tid, især naar Soldaten, hvad han nu, — eftersom saamange dygtige Folk er imellem dem, — er sig bevidst, at den Byrde, som han er med at bære, er fordeelt paa alle hans Brødre i det Rige, for hvis Bælfærd han tjæmper.

Grundtvig: Jeg vil blot sige det Par Ord, at det, efter den Krig, vi have ført, efterat vi have prøvet, hvad der hører til et kraftigt Landsforvar, forundrer mig at høre det Samme, som det vilde være rimeligt at høre for den Tid og Sagens ogsaa naar flere Aar vare gaaede, jeg mener det, at man nu igjen saa rask paastaar, at det vilde være al-